

เอกสารประกอบการจัดแสดงนิทรรศการ

เรื่อง

รัฐธรรมนูญใหม่ ประชาชนได้อะไรในหนึ่งปี

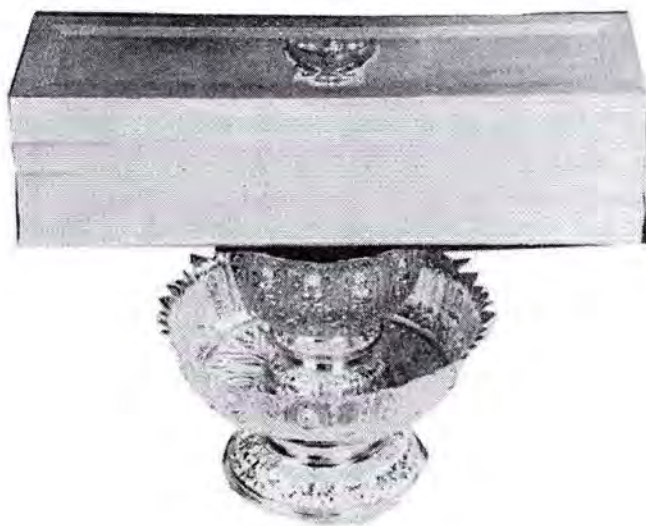
ระหว่างวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๒

ณ ห้องโถง อาคารรัฐสภา ๑

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

เอกสารประกอบการจัดแสดงนิทรรศการ

เรื่อง

รัฐธรรมนูญใหม่
ประชาชนได้อะไรในหนึ่งปี

ระหว่างวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๑ ถึงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๔๒

ณ ห้องโถง อาคารรัฐสภา ๑

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

เอกสารประกอบการจัดแสดงนิทรรศการ

เรื่อง รัฐธรรมนูญใหม่ ประชาชนได้อะไรในหนึ่งปี

ระหว่างวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๒

คณะกรรมการจัดแสดงนิทรรศการเนื่องในวันรัฐธรรมนูญประจำปี ๒๕๕๑

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๑

จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๑

จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม

จัดทำข้อมูล ออกแบบรูปเล่ม : คณะกรรมการจัดแสดงนิทรรศการเนื่องในวันรัฐธรรมนูญประจำปี ๒๕๕๑

หอสมุดรัฐสภา สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. ๒๕๕๑๓๓๒-๓

คำนำ

นับตั้งแต่ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ ถึงวันนี้เป็นเวลาหนึ่งปีกว่าแล้ว การสานต่อเจตนารมณ์ตามรัฐธรรมนูญยังคงดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง มีการจัดตั้งองค์กรทางการเมืองตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญเสร็จสิ้นแล้วหลายองค์กรและอีกหลายองค์กรยังอยู่ระหว่างการดำเนินการ ทั้งนี้ เพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญนำไปสู่การปฏิรูปทางการเมือง

องค์กรที่เกิดขึ้นนี้ส่วนหนึ่งเป็นองค์กรตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ส่วนหนึ่งเป็นองค์กรถ่วงดุลอำนาจระหว่างกัน เพื่อป้องกันไม่ให้องค์กรใดองค์กรหนึ่งใช้อำนาจเกินขอบเขตอันจะก่อให้เกิดความสูญเสียต่อประเทศชาติได้ และส่วนหนึ่งเป็นองค์กรอิสระที่ทำหน้าที่คุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมของประชาชน

ขณะเดียวกันพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหลายฉบับได้ผ่านการพิจารณาจากรัฐสภาและประกาศใช้บังคับแล้ว แต่ยังมีพระราชบัญญัติหรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญอีกหลายฉบับอยู่ในระหว่างการพิจารณาของรัฐสภา บางฉบับอยู่ในระหว่างขั้นตอนการพิจารณา ยกร่างหรืออยู่ในระหว่างการรับรองของนายกรัฐมนตรี

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้รวบรวมผลการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญไว้ และนำมาจัดแสดงนิทรรศการเนื่องในวันรัฐธรรมนูญ ประจำปี ๒๕๔๑ เรื่อง รัฐธรรมนูญใหม่ ประชาชนได้อะไรในหนึ่งปี ระหว่างวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๑ ถึง วันที่ ๕ มกราคม ๒๕๔๒ ณ ห้องโถง อาคารรัฐสภา ๑

คณะกรรมการจัดแสดงนิทรรศการเนื่องในวันรัฐธรรมนูญ ประจำปี ๒๕๔๑ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา นั้น เป้าหมายสูงสุดตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญก็เพื่อส่งเสริม คุ้มครองสิทธิเสรีภาพและการมีส่วนร่วมของประชาชน แต่เหนือสิ่งอื่นใดเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญจะสัมฤทธิ์ผลขึ้นมิได้ หากปราศจากเสียซึ่งความร่วมมือร่วมใจจากประชาชน

ทั้งนี้ ประชาชนก็คือเจ้าของอำนาจอธิปไตยที่แท้จริง

คณะกรรมการจัดแสดงนิทรรศการเนื่องในวันรัฐธรรมนูญ ประจำปี ๒๕๔๑

หอสมุดรัฐสภา

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สารบัญ

	หน้า
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐	๑
องค์กรตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ	๔
ศาลรัฐธรรมนูญ	๕
ศาลปกครอง	๑๓
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง	๑๕
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	๑๖
คณะกรรมการการเลือกตั้ง	๑๘
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	๒๒
ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา	๒๔
คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน	๒๕
องค์กรอิสระตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ	๒๖
กฎหมายที่ต้องจัดทำเพื่อบังคับใช้ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ	๓๐
รัฐธรรมนูญใหม่ ประชาชนได้อะไรในหนึ่งปี	๓๗

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ถือได้ว่าเป็นรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน เพราะเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมโดยตลอด นับตั้งแต่การเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญทางอ้อมไปจนถึงการรับฟังความคิดเห็น แล้วนำมาพิจารณาประกอบการร่างรัฐธรรมนูญ

เมื่อมีกระแสเรียกร้องให้มีการปฏิรูปการเมือง เพื่อแก้ไขรัฐธรรมนูญในปีพุทธศักราช ๒๕๓๕ เป็นเหตุให้รัฐสภาตั้งคณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตยขึ้น เมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๓๗ ทำหน้าที่ศึกษาค้นคว้า ตรวจสอบ รวบรวมความคิดเห็นเสนอต่อรัฐสภา ในที่สุดจึงได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๘ มาตรา ๒๑๑ บัญญัติให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อทำหน้าที่ยกร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

สภาร่างรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วยสมาชิก จำนวน ๕๕ คน ซึ่งรัฐสภาเลือกตั้งจากผู้สมัครรับเลือกตั้งในแต่ละจังหวัด จำนวน ๗๖ คน และเลือกตั้งจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีประสบการณ์ จำนวน ๒๓ คน สภาร่างรัฐธรรมนูญได้ใช้เวลาในการดำเนินการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ทั้งสิ้น ๒๓๓ วัน จากนั้นได้นำเสนอต่อรัฐสภา เพื่อประชุมพิจารณาลงมติให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๔๐ และในวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ ประธานรัฐสภาได้ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช เพื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงลงพระปรมาภิไธย และประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษาในวันเดียวกัน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ บัญญัติแยกเป็นหมวดต่าง ๆ ๑๒ หมวด ซึ่งในที่นี้จะนำเสนอเฉพาะบทบัญญัติสำคัญและน่าสนใจ ดังนี้

หมวด ๑ บททั่วไป

หมวด ๒ พระมหากษัตริย์

หมวด ๓ สิทธิเสรีภาพของชนชาวไทย

บัญญัติให้ประชาชนมีสิทธิและเสรีภาพมากขึ้น อาทิ

- การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพ
- ให้มีองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระทำหน้าที่จัดสรรคดีความดีและกำกับดูแลการประกอบกิจการวิทย์ โทรทัศน์ และกิจการ โทรคมนาคม
- บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า ๑๒ ปี ซึ่งรัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย เป็นต้น

หมวด ๔ หน้าที่ของชนชาวไทย

บัญญัติให้ประชาชนมีหน้าที่สำคัญบางประการ คือ

- มีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
- เจ้าหน้าที่ของรัฐมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย เพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม
อำนวยความสะดวกและให้บริการประชาชน และต้องวางตัวเป็นกลางทางการเมือง

หมวด ๕ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

บัญญัติเกี่ยวกับนโยบายหลัก ๆ เพื่อเป็นแนวทางให้รัฐบาลปฏิบัติตาม อาทิ

- จัดให้มีสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ
ต่อคณะรัฐมนตรีในปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคม แผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติและแผนอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ และต้องให้สภาที่ปรึกษา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้ความเห็นชอบก่อนพิจารณาประกาศใช้
- ต้องคุ้มครอง และพัฒนาเด็กและเยาวชน ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและช่วย
เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของครอบครัว และความเข้มแข็งของชุมชน
ต้องสงเคราะห์คนชรา ผู้ยากไร้ ผู้พิการ หรือทุพพลภาพ และผู้ด้อยโอกาสให้มี
คุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้
- ต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง รวมทั้งพัฒนา
จังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่

หมวด ๖ รัฐสภา

บัญญัติให้รัฐสภา ประกอบด้วย สภาผู้แทนราษฎรจำนวน ๕๐๐ คน มาจากการเลือกตั้ง
แบบแบ่งเขต ๔๐๐ คน และแบบบัญชีรายชื่อ ๑๐๐ คน และวุฒิสภา จำนวน ๒๐๐ คน
มาจากการเลือกตั้ง พร้อมกับการปรับปรุงโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ และมีการจัดตั้ง
องค์กรทางการเมืองขึ้น เพื่อดำเนินการ อาทิ

- คณะกรรมการการเลือกตั้ง
- ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
- คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

หมวด ๗ คณะรัฐมนตรี

บัญญัติให้คณะรัฐมนตรี ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีอื่น อีกไม่เกิน ๑๕ คน
นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีจะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา
ในขณะเดียวกันไม่ได้ โดยนายกรัฐมนตรี ต้องแต่งตั้งจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือ
ผู้เคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และผ่านการพิจารณาของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร
ด้วยมติมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ และรัฐมนตรีต้องมี

คุณสมบัติคือ มีสัญชาติไทยโดยการเกิด ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า ๓๕ ปี และมีการศึกษา ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และรัฐมนตรีอาจถูกถอดถอนได้โดยวุฒิสภา

หมวด ๘ ศาล

บัญญัติให้มีศาลต่าง ๆ ได้แก่ ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลทหาร หรือศาลอื่น

หมวด ๙ การปกครองส่วนท้องถิ่น

บัญญัติให้ประชาชนในท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ สิทธิ และส่วนร่วมในการปกครองระดับท้องถิ่นมากขึ้น โดยให้สมาชิกสภาท้องถิ่นคณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น มาจากการเลือกตั้ง

หมวด ๑๐ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

บัญญัติให้มีมาตรการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ดังนี้

- คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
- การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน
- การถอดถอนจากตำแหน่ง
- การดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

หมวด ๑๑ การตรวจเงินแผ่นดิน

หมวด ๑๒ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ

บัญญัติให้การเสนอขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญต้องมาจาก

- คณะรัฐมนตรี
- สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวนไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๕ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด
- สมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๕ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

รัฐธรรมนูญฉบับนี้ มีสาระสำคัญเป็นการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐเพิ่มขึ้น ตลอดจนปรับปรุงโครงสร้างทางการเมืองให้มีเสถียรภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้ โดยได้คำนึงถึงความคิดเห็นของประชาชนเป็นสำคัญ

องค์กรตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

กลไกการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ถือเป็นหัวใจของการปฏิรูปการเมือง ตามรัฐธรรมนูญปัจจุบัน เพื่อให้การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันจึงได้กำหนดให้มีการจัดตั้งองค์กร ที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ดังนี้

๑. ศาลรัฐธรรมนูญ
๒. ศาลปกครอง
๓. ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
๔. คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
๕. คณะกรรมการการเลือกตั้ง
๖. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๗. ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
๘. คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

ศาลรัฐธรรมนูญ

ที่มา	องค์ประกอบ	วาระการดำรงตำแหน่ง	ผลงานที่ดำเนินการแล้ว
<p>ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ถึง มาตรา ๒๖๐</p> <p>บัญญัติให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมาจาก</p> <p>๑. ผู้พิพากษาในศาลฎีกา ซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาและได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาโดยวิธีลงคะแนนลับ จำนวน ๕ คน</p> <p>๒. ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ซึ่งได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลปกครองสูงสุด โดยวิธีลงคะแนนลับ จำนวน ๒ คน</p> <p>๓. ผู้ทรงคุณวุฒิสาขานิติศาสตร์ จำนวน ๕ คน</p> <p>๔. ผู้ทรงคุณวุฒิสาขารัฐศาสตร์ จำนวน ๓ คน</p>	<p>ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ๑ คน</p> <p>และตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ</p> <p>อื่นอีก ๑๔ คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา</p>	<p>๕ ปี นับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว</p>	<p>๑. ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ</p> <p>๒. ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ</p> <p>๓. การวินิจฉัยเรื่องและหรือคดีที่มาสู่ศาลรัฐธรรมนูญ ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๑๔ เรื่อง</p>

ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจหน้าที่โดยสรุปดังนี้

๑. พิจารณาวินิจฉัยว่า มติหรือข้อบังคับในเรื่องใดของพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกอยู่นั้นจะขัดต่อสถานะและการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือขัดหรือแย้งกับหลักการพื้นฐานแห่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือไม่ (มาตรา ๔๗ วรรคสาม)

๒. พิจารณาวินิจฉัยว่า บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการโดยใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเพื่อล้มล้างการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ หรือไม่ (มาตรา ๖๓)

๓. พิจารณาวินิจฉัยว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาคนใดคนหนึ่งสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๑๘ (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๑) หรือ (๑๒) หรือมาตรา ๑๓๓ (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) หรือ (๑๐) (มาตรา ๘๖)

๔. พิจารณาอุทธรณ์ของสมาชิกพรรคการเมืองที่ร้องขอให้วินิจฉัยเพราะเหตุว่าพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกนั้น มีมติให้ตนพ้นจากการเป็นสมาชิกภาพ (มาตรา ๑๑๘ (๘))

๕. พิจารณาวินิจฉัยว่า กรรมการการเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งขาดคุณสมบัติมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๓๗ หรือกระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๑๓๘ หรือไม่ (มาตรา ๑๔๒)

๖. พิจารณาวินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่คณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอใหม่มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติ หรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ต้องยับยั้งไว้หรือไม่ (มาตรา ๑๗๗)

๗. พิจารณาวินิจฉัยว่า การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่ายของสภาผู้แทนราษฎรหรือของคณะกรรมการธิการ การเสนอ การแปรญัตติหรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการมี ส่วนไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย หรือไม่ (มาตรา ๑๘๐)

๘. พิจารณาวินิจฉัยว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ หรือการกระทำใดของบุคคลใดตามมาตรา ๑๘๖ (๑) มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ หรือไม่ (มาตรา ๑๘๘)

๙. พิจารณาวินิจฉัยว่า ความเป็นรัฐมนตรีของรัฐมนตรีคนใดคนหนึ่งสิ้นสุดลงตามมาตรา ๒๑๖ (๒) (๓) (๔) หรือ (๖) หรือไม่ (มาตรา ๒๑๖ ประกอบมาตรา ๘๖)

๑๐. พิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดที่คณะรัฐมนตรีเสนอไม่เป็นไปตามมาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง หรือไม่ (มาตรา ๒๑๙)

๑๑. พิจารณาวินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัติ หรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้วแต่นายกรัฐมนตรียังไม่ได้นำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายพระมหากษัตริย์ เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือไม่ (มาตรา ๒๖๒)

๑๒. พิจารณาวินิจฉัยว่า ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ร่างข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา และร่างข้อบังคับการประชุมรัฐสภาที่สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือรัฐสภาแล้วแต่กรณีให้ความเห็นชอบแล้ว แต่ยังมีได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษามีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือไม่ (มาตรา ๒๖๓)

๑๓. พิจารณาวินิจฉัยว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายซึ่งจะใช้บังคับแก่คดีใด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ (มาตรา ๒๖๔)

๑๔. พิจารณาวินิจฉัยกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๒๖๖)

๑๕. พิจารณาวินิจฉัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญหรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ หรือไม่ (มาตรา ๒๕๕)

๑๖. อำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญ เช่น การพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของระเบียบอันจำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ก่อนประกาศในราชกิจจานุเบกษา

รายชื่อตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง
เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๔๑

๑ นายชวนันท์ สายเชื้อ	ประธานศาลรัฐธรรมนูญ	มาจากผู้ทรงคุณวุฒิสถาปนศาสตร์
๒ ศาสตราจารย์โกเมน ภัทรภิรมย์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ	มาจากผู้ทรงคุณวุฒิสถาปนศาสตร์
๓ นายจุมพล ณ สงขลา	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ	มาจากผู้พิพากษาในศาลฎีกา
๔ พลโท จุล อติเรก	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ	มาจากผู้ทรงคุณวุฒิสถาปนศาสตร์
๕ ศาสตราจารย์ชัยอนันต์ สมุทวณิช	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ	มาจากผู้ทรงคุณวุฒิสถาปนศาสตร์
๖ นายประเสริฐ นาสกุล	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ	มาจากผู้ทรงคุณวุฒิสถาปนศาสตร์
๗ นายปรีชา เฉลิมวณิชย์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ	มาจากผู้พิพากษาในศาลฎีกา
๘ นายมงคล ธรรม์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ	มาจากผู้พิพากษาในศาลฎีกา
๙ นายสุจินดา ยงสุนทร	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ	มาจากผู้ทรงคุณวุฒิสถาปนศาสตร์
๑๐ นายสุวิทย์ ธีรพงษ์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ	มาจากผู้พิพากษาในศาลฎีกา
๑๑ ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ	มาจากผู้ทรงคุณวุฒิสถาปนศาสตร์
๑๒ ศาสตราจารย์อิสสระ นิตินันท์ประภาส	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ	มาจากผู้ทรงคุณวุฒิสถาปนศาสตร์
๑๓ นายอุระ หวังอ้อมกลาง	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ	มาจากผู้พิพากษาในศาลฎีกา

เรื่องที่ศาลรัฐธรรมนูญรับไว้พิจารณาวินิจฉัยและดำเนินการเสร็จแล้ว

ลำดับที่	เรื่อง	ผู้ร้อง	ผลคดี
๑	ระเบียบอันจำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามมาตรา ๓๒๑ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ	คณะกรรมการ ป.ป.ป.	ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ
๒	ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาล	ประธานรัฐสภา	วินิจฉัยว่ามีวาระ ๔ ปี ตามมาตรา ๒๘๕ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญ (คำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๔๑ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๔๑)
๓	ขอให้วินิจฉัยว่าพระราชกำหนด ๔ ฉบับไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๘	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	วินิจฉัยว่าการตราพระราชกำหนดดังกล่าวเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๘ (คำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๔๑ วันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๔๑)
๔	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยขอให้วินิจฉัยอำนาจหน้าที่ของตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย	ไม่รับวินิจฉัยเนื่องจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือกระทรวงมหาดไทยมิใช่องค์กรตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ (คำวินิจฉัยที่ ๒/๒๕๔๑ วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๑)
๕	ขอบเขตอำนาจหน้าที่ระหว่างคณะกรรมการการเลือกตั้งกับศาลแพ่ง	ประธานกรรมการการเลือกตั้ง ในฐานะ นายทะเบียนพรรคการเมือง	หมายห้ามชั่วคราวของศาลแพ่ง ไม่มีผลผูกพันประธานกรรมการการเลือกตั้ง ในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมือง (คำวินิจฉัยที่ ๓/๒๕๔๑ วันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๑)

ลำดับที่	เรื่อง	ผู้ร้อง	ผลคดี
๖	นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญตั้งยุบเลิกพรรคมวลชน	นายทะเบียนพรรคการเมือง	วินิจฉัยให้มีคำสั่งยุบพรรคมวลชน ตามคำร้อง (คำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๔๑) วันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๑)
๗	วินิจฉัยตีความรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๑ วรรคสี่ มาตรา ๒๔๖ ประกอบ มาตรา ๖	นางอุบล บุญญชโลธร	รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ให้ศาลเท่านั้น เป็นผู้ส่งความเห็นเพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย จึงไม่มีเหตุให้ศาลรัฐธรรมนูญรับไว้พิจารณาวินิจฉัย (คำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๔๑) วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๔๑)
๘	ศาลจังหวัดสตูลส่งคำร้องของ นายสรศักดิ์ วรรณันตกุล ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย	นายสรศักดิ์ วรรณันตกุล	วินิจฉัยว่าคำร้องของผู้ร้อง ไม่เข้ากรณีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ประกอบมาตรา ๖ จึงไม่รับวินิจฉัย (คำวินิจฉัยที่ ๘/๒๕๔๑) วันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๔๑)
๙	ศาลจังหวัดสุพรรณบุรี ขอให้ส่งสำนวนคดี ให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย	ศาลจังหวัดสุพรรณบุรี	วินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ศาลจะใช้บังคับแก่คดีไม่ชอบ หรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๔ วรรคสอง และมาตรา ๑๔๕ (๓) (คำวินิจฉัยที่ ๙/๒๕๔๑) วันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๔๑)
๑๐	วาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาล (กรณีเทศบาลตำบลท่าข้าม)	เทศบาลตำบลท่าข้าม	วินิจฉัยว่าปัญหานี้ศาลรัฐธรรมนูญ ได้มีคำวินิจฉัยไว้แล้วตามคำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๔๑ คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมมีผลผูกพันผู้ร้องซึ่งเป็นองค์กร

ลำดับที่	เรื่อง	ผู้ร้อง	ผลคดี
๑๑	พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ [กรณีของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ตะวันออก ฟายแนนซ์ (๑๙๙๑) จำกัด (มหาชน)]	ศาลแพ่ง (โดยส่งความเห็นของ คู่ความซึ่งโต้แย้งฯ ให้ศาลรัฐธรรมนูญ วินิจฉัย)	ตามรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญ ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยซ้ำอีก ศาล- รัฐธรรมนูญจึงไม่รับคำร้องของ ผู้ร้องไว้พิจารณา (คำวินิจฉัยที่ ๑๐/๒๕๔๑ วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๑)
๑๒ ๑๓	ประธานวุฒิสภา และประธานสภา ผู้แทนราษฎรส่งความเห็นของสมาชิกวุฒิสภา และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเห็นว่า ร่าง พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. และร่าง พระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. คร่าขึ้น โดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติ ของรัฐธรรมนูญ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญ วินิจฉัย	ประธานวุฒิสภาและ ประธานสภาผู้แทน ราษฎร	วินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติ สหกรณ์ พ.ศ. และร่างพระราช บัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. คร่าขึ้น โดยไม่ถูกต้องตาม บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับ จึงตกไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ไทย มาตรา ๒๖๒ วรรคสาม (คำวินิจฉัยที่ ๑๓ - ๑๔/๒๕๔๑ วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๑)
๑๔	ขอให้วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ (กรณีโต้แย้งการบังคับคดีตาม คำพิพากษาฎีกา ที่ ๔๔๓๒/๒๕๓๖ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ)	ศาลจังหวัดนนทบุรี (นางศิริพร พรสุทธิชัย พงศ์)	วินิจฉัยให้ยกคำร้องของผู้ร้อง (คำวินิจฉัยที่ ๑๑/๒๕๔๑ วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๑)

การจัดตั้งสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญชั่วคราว

ศาลรัฐธรรมนูญได้จัดตั้งสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญชั่วคราว เพื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยธุรการของศาลรัฐธรรมนูญ รวมทั้งเตรียมการจัดทำแผนสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ระยะ ๕ ปี จัดทำประกาศข้อกำหนดและระเบียบในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ภายหลังกฎหมายจัดตั้งสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีผลบังคับใช้รวม 30 ฉบับ ที่สำคัญ ได้แก่

- (๑) ประกาศศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการแบ่งส่วนราชการและขอบเขตหน้าที่ส่วนราชการของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
- (๒) ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
- (๓) ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการงบประมาณ
- (๔) ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเงิน
- (๕) ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการพัสดุ
- (๖) ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ

ฯลฯ

สถานที่ตั้ง สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญชั่วคราว

เลขที่ ๔๕ /๑ อาคารบ้านเจ้าพระยา ถนนพระอาทิตย์ แขวงชนะสงคราม
เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐ โทร. ๖๒๕-๒๕๔๕, ๖๒๕-๒๕๕๕

ศาลปกครอง

ที่มา	องค์ประกอบ	ลำดับชั้นศาล	อำนาจหน้าที่	ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับ
<p>ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๖</p> <p>มาตรา ๒๗๗</p> <p>มาตรา ๒๗๘</p> <p>มาตรา ๒๗๙ และ</p> <p>มาตรา ๒๘๐</p>	<p>คณะกรรมการตุลาการศาลปกครองประกอบด้วย</p> <p>๑. ประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นประธานกรรมการ</p> <p>๒. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๕ คน ซึ่งเป็นตุลาการในศาลปกครองและได้รับเลือกจากตุลาการในศาลปกครองด้วยกันเอง</p> <p>๓. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้รับเลือกจากวุฒิสภา ๒ คน และจากคณะรัฐมนตรีอีก ๑ คน</p>	<p>ศาลปกครองประกอบด้วย ศาลปกครองสูงสุด และศาลปกครองชั้นต้น และจะมีศาลปกครองชั้นอุทธรณ์ด้วยก็ได้</p>	<p>ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่เป็นข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐบาลด้วยกัน ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐบาลด้วยกัน ซึ่งข้อพิพาทอันเนื่องมาจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำที่หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นต้องปฏิบัติตามกฎหมาย หรือเนื่องมาจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำที่หน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น หรือราชการส่วนท้องถิ่นหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย</p>	<p>ประชาชนจะมีองค์กรที่มีความเป็นอิสระและเป็นการกระทำของฝ่ายปกครอง</p>

หน่วยราชการ

ศาลปกครองมีหน่วยราชการของศาลปกครองที่เป็นอิสระ โดยมีเลขาธิการสำนักงานศาลปกครองเป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธานศาลปกครองสูงสุด

การแต่งตั้งเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง ต้องได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง ตามที่กฎหมายบัญญัติ

สำนักงานศาลปกครองมีอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

หมายเหตุ

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญสภาผู้แทนราษฎร

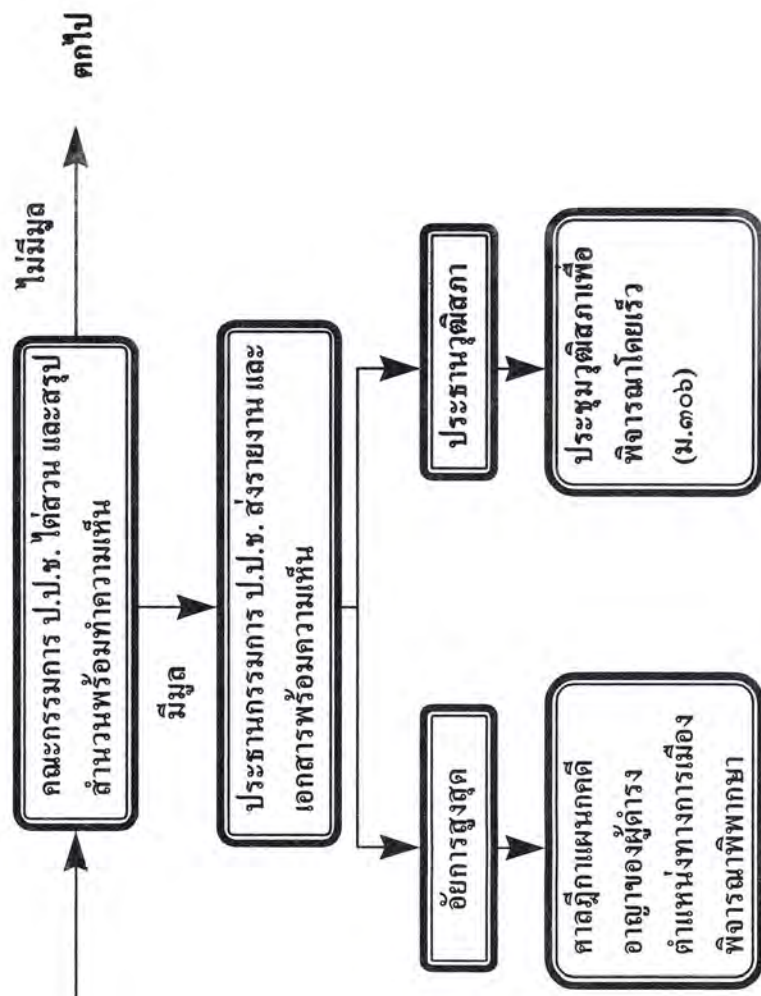
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ที่มา	องค์ประกอบ	อำนาจหน้าที่	ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับ	หมายเหตุ
ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ วรรคสอง	ผู้พิพากษาในศาลฎีกา จำนวน ๕ คน ซึ่งได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา โดยวิธีลงคะแนนลับและให้เลือกเป็นรายคดี	พิจารณาคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยเฉพาะ	มีศาลที่ทำหน้าที่พิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยเฉพาะทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นว่าผู้กระทำความผิดจะถูกลงโทษ	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญสภาผู้แทนราษฎร

การดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

๑. ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาในกรณีที่น่าจะกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการของผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองที่ถูกกล่าวหาว่าร้ายแรงผิดปกติ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น รวมทั้งกรณีที่ถูกคัดค้านหรือบุคคลอื่นเป็นตุลาการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนด้วย (มาตรา ๓๐๘)
๒. ให้ผู้เสียหายจากการกระทำตามข้อ ๑ ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) เพื่อให้ดำเนินการไต่สวนหาข้อเท็จจริงและสรุปสำนวน พร้อมทำความเห็นส่งไปยังศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
๓. ในการพิจารณาคดี ให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาคดีจำนวนของ ป.ป.ช. เป็นหลักในการพิจารณาและอาจไต่สวนหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร
๔. การพิพากษาคดีให้ถือเสียงข้างมาก โดยผู้พิพากษาซึ่งเป็นองค์คณะทุกคนต้องทำความเห็นในการวินิจฉัยคดีเป็นหนังสือพร้อมทั้งต้องลงนามด้วยวาจาต่อที่ประชุมก่อนลงมติ
๕. คำสั่งและคำพิพากษาให้เปิดเผยและเป็นที่สุด

การดำเนินการคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

เหตุที่กล่าวหา (ม. ๓๐๘)

๑. ร่ำรวยผิดปกติ
๒. กระทำความคิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา
๓. กระทำความคิดต่อตำแหน่งหน้าที่ตามกฎหมายอื่น
๔. ทูจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ที่มา	องค์ประกอบ	วาระการดำรงตำแหน่ง	อำนาจหน้าที่	ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับ
<p>ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๗ มาตรา ๒๕๘ มาตรา ๒๕๙ มาตรา ๓๐๐ มาตรา ๓๐๑ และมาตรา ๓๐๒</p> <p>บัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มาจากการสรรหาของคณะกรรมการ สรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จำนวน ๑๕ คน ประกอบด้วย ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด อธิการบดีของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลทุกแห่ง ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือ ๗ คน ผู้แทนพรรคการเมืองทุกพรรคที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร</p>	<p>ประธานกรรมการ ๑ คน และกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีก ๘ คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง ตามคำแนะนำของวุฒิสภา</p>	<p>๕ ปี นับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งและให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว</p>	<p>๑. ได้สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเห็นเสนอต่อวุฒิสภามาตรา ๓๐๕</p> <p>๒. ได้สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเห็นส่งไปยังศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๓๐๘</p> <p>๓. ได้สวนและวินิจฉัยว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐ ร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมเพื่อดำเนินการต่อไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต</p> <p>๔. ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริง รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและ</p>	<p>มีองค์กรที่ทำหน้าที่ตรวจสอบพฤติกรรมกร ใช้อำนาจหน้าที่และการบริหารงานของนักการเมืองและข้าราชการระดับสูงที่มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันมิให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบจากการใช้ตำแหน่งหน้าที่ในการบริหารงาน</p>

ที่มา	องค์ประกอบ	วาระการดำรงตำแหน่ง	อำนาจหน้าที่	ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับ
<p>พรรคละ ๑ คน เลือกกันเอง ให้เหลือ ๕ คน เป็นกรรมการ และเลือกโดยวุฒิสภาให้ได้จำนวนคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด</p>			<p>หน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๖ ตามบัญชีและเอกสารประกอบที่ได้ยื่นไว้</p> <p>๕. รายงานผลการตรวจสอบและผลการปฏิบัติหน้าที่ พร้อมข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาทุกปี และนำรายงานนั้นออกพิมพ์เผยแพร่ต่อไป</p> <p>๖. ดำเนินการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ</p>	

หมายเหตุ

ในระหว่างที่ยังไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

๑. ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ (ป.ป.ป.) ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)
๒. ให้ ป.ป.ป. กำหนดระเบียบอันจำเป็นแก่การทำหน้าที่ ป.ป.ช. และส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาขอความเห็นชอบด้วยรัฐธรรมนูญก่อนประกาศในราชกิจจานุเบกษา

คณะกรรมการการเลือกตั้ง

ที่มา	องค์ประกอบ	วาระการดำรงตำแหน่ง	อำนาจหน้าที่	ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับ
<p>ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๖ มาตรา ๑๓๗ มาตรา ๑๓๘ มาตรา ๑๔๐ มาตรา ๑๔๑ มาตรา ๑๔๒ มาตรา ๑๔๓ มาตรา ๑๔๔ มาตรา ๑๔๕ มาตรา ๑๔๖ มาตรา ๑๔๗ และมาตรา ๑๔๘</p> <p>บัญญัติให้การสรรหาการเลือกตั้งกรรมการการเลือกตั้ง ดำเนินการ ดังนี้</p> <p>๑. คณะกรรมการสรรหา เสนอรายชื่อ ๕ คน ต่อ ประธานวุฒิสภา</p> <p>๒. ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา สรรหา ๕ คน เสนอต่อ ประธานวุฒิสภา</p>	<p>ประธานกรรมการ ๑ คน และกรรมการ อื่นอีก ๔ คน ซึ่ง พระมหากษัตริย์ทรง แต่งตั้งตามคำแนะนำ ของวุฒิสภา จากผู้ที่มี ความเป็นกลางทาง การเมือง และมีความ ซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ ประจักษ์</p>	<p>๗ ปี นับแต่วันที่ พระมหากษัตริย์ทรง แต่งตั้งและให้ดำรง ตำแหน่งได้เพียง วาระเดียว</p>	<p>๑. คอบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นและการออกเสียงประชามติ</p> <p>๒. สั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือออกเสียงประชามติใหม่ในหน่วยเลือกตั้ง หรือ หน่วยเลือกตั้งหนึ่งหรือทุกหน่วยเลือกตั้ง หรือ สั่งให้มีการนับคะแนนใหม่เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติในหน่วยเลือกตั้งนั้น ๆ มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม</p> <p>๓. ประกาศผลการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติ</p> <p>๔. ดำเนินการแบ่งเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้ง ที่ใช้วิธีการแบ่งเขตเลือกตั้ง</p>	<p>เกิดความมั่นใจว่าการเลือกตั้ง ทุกระดับจะเป็นไปโดย บริสุทธิ์ยุติธรรม ทำให้ได้ นักการเมืองที่ดีและมีคุณภาพ</p>

ที่มา	องค์ประกอบ	วาระการดำรงตำแหน่ง	อำนาจหน้าที่	ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับ
๓. ที่ประชุมวุฒิสภากลางคณะเนนเสียง เลือกให้เหลือ ๕ คน			๕. จัดให้มีบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ๖. แจกพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการสอบสวนและให้อำนาจดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลเมื่อเห็นว่าผู้ใดกระทำความผิดตามกฎหมาย ๗๑	

ผลงานที่ดำเนินการแล้ว

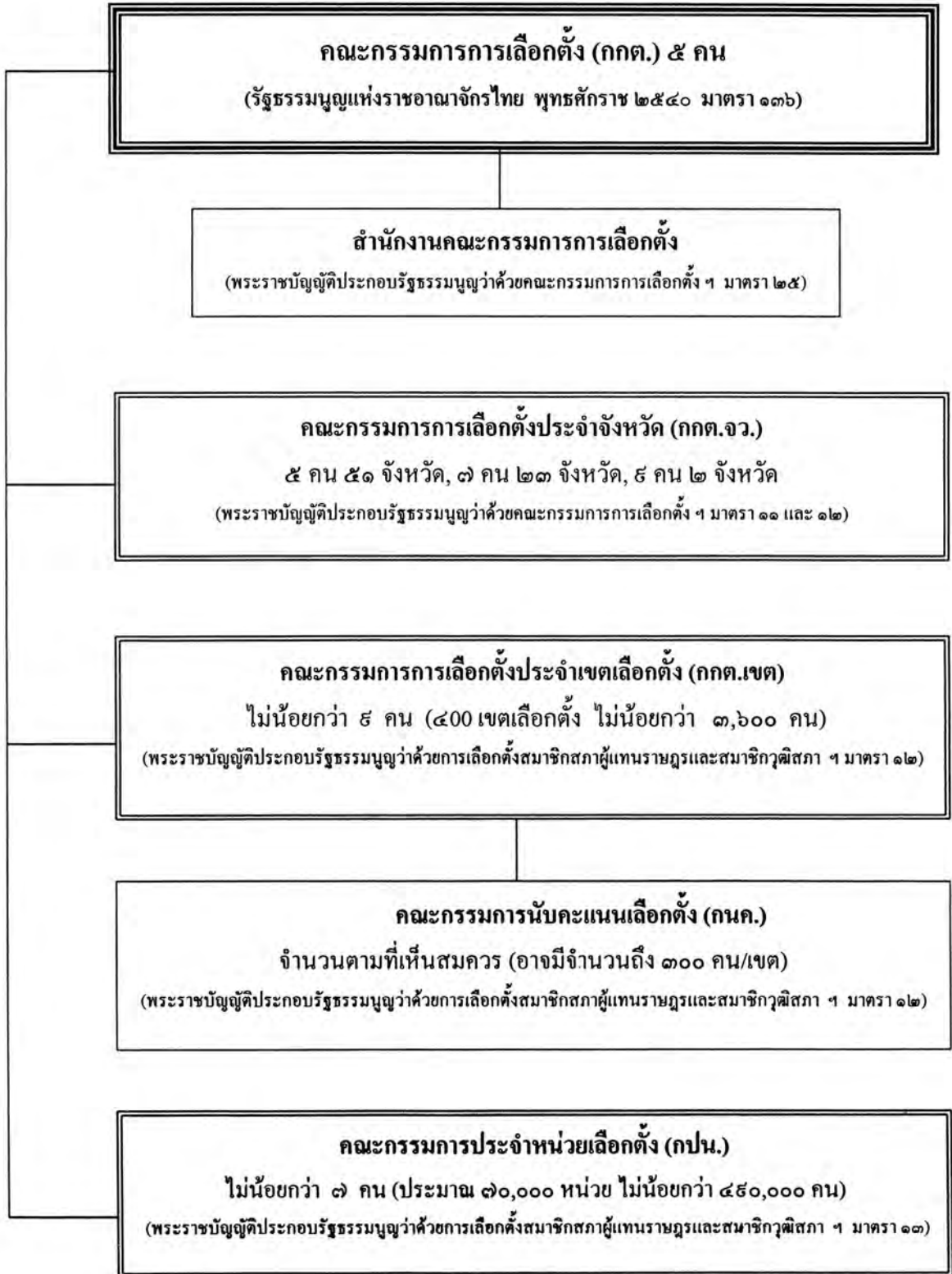
๑. แต่งตั้งคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด
๒. ประกาศจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัดสำหรับการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง
๓. ประกาศ เรื่อง ทึบบัตรเลือกตั้งและบัตรเลือกตั้ง
๔. ประกาศเรื่อง การสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
๕. ประกาศเรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำทะเบียน

รายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งนอกราชอาณาจักร

รายชื่อคณะกรรมการเลือกตั้ง

๑. นายธีรศักดิ์ วรรณสุต ประธานกรรมการเลือกตั้ง
๒. นายโคทม อาริยา กรรมการเลือกตั้ง
๓. นายยูวรัตน์ กมลเวช กรรมการเลือกตั้ง
๔. นายวิสุทธิ์ โพธิแท่น กรรมการเลือกตั้ง
๕. นายสวัสดิ์ โชติพานิช กรรมการเลือกตั้ง

โครงสร้างองค์กรผู้รับผิดชอบการเลือกตั้ง

ที่มา : คณะกรรมการการเลือกตั้ง

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ที่มา	องค์ประกอบ	วาระการดำรงตำแหน่ง	อำนาจหน้าที่	ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับ
<p>ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๕ และมาตรา ๒๐๐ บัญญัติให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมาจากผู้ซึ่งมีความรู้หรือประสบการณ์ในด้านคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนเป็นที่ประจักษ์ ทั้งนี้ โดยต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของผู้แทนจากองค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนด้วย</p>	<p>ประธานกรรมการ ๑ คน และกรรมการอื่นอีก ๑๐ คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา</p>	<p>๖ ปี นับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งและให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว</p>	<p>๑. ตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรืออันไม่เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคีและเสนอมาตรการแก้ไขที่เหมาะสม ต่อบุคคล หรือหน่วยงานที่กระทำหรือละเลยการกระทำดังกล่าวเพื่อดำเนินการ ในกรณีที่ปรากฏว่าไม่มีการดำเนินการตามข้อเสนอไป ให้รายงานต่อรัฐสภา เพื่อดำเนินการต่อไป</p> <p>๒. เสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับต่อรัฐสภา และคณะรัฐมนตรี เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน</p> <p>๓. ส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และการเผยแพร่ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน</p>	<p>ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับ</p> <p>มีองค์กรอิสระที่ทำหน้าที่ส่งเสริมรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนต่อการใช้อำนาจรัฐ ให้มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง</p>

ที่มา	องค์ประกอบ	วาระการดำรงตำแหน่ง	อำนาจหน้าที่	ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับ
			<p>๔. ส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหน่วยราชการ องค์กรเอกชนและองค์กรอื่นในด้านสิทธิมนุษยชน</p> <p>๕. จัดทำรายงานประจำปีเพื่อประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนภายในประเทศและเสนอต่อรัฐสภา</p> <p>๖. อำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ</p>	

หมายเหตุ

ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. อยู่ในระหว่างการรับรองของนายกรัฐมนตรี

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

ที่มา	องค์ประกอบ	วาระการดำรงตำแหน่ง	อำนาจหน้าที่	ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับ
<p>ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๖ มาตรา ๑๕๗ และ มาตรา ๑๕๘</p> <p>บัญญัติให้ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจากผู้ซึ่งเป็นที่ ยอมรับนับถือของประชาชน มีความรอบรู้และมีประสบการณ์ ในการบริหารราชการแผ่นดิน วิชาทฤษฎีหรือกิจกรรม อันเป็นประโยชน์ร่วมกันของ สาธารณะ และมีความซื่อสัตย์ สุจริตเป็นที่ประจักษ์</p>	<p>มีจำนวนไม่เกิน ๓ คน พระมหากษัตริย์ทรง แต่งตั้งตามคำแนะนำ ของวุฒิสภา</p>	<p>วาระการดำรงตำแหน่ง ๖ ปี นับแต่วันที่ พระมหากษัตริย์ ทรงแต่งตั้งและให้ ดำรงตำแหน่งได้เพียง วาระเดียว</p>	<p>๑. พิจารณาและสอบสวนหาข้อเท็จจริงตามคำร้อง เรียน ในกรณีต่อไปนี้</p> <p>(ก) การ ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอก เหนืออำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงาน ของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น</p> <p>(ข) การปฏิบัติหรือละเลย ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ของ ข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือราชการ ส่วนท้องถิ่น ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ ผู้ร้องเรียน หรือประชาชน โดยไม่เป็นธรรมไม่ว่า การนั้นจะชอบหรือไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ที่ติดตาม</p> <p>(ค) กรณีอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ</p> <p>๒. จัดทำรายงานพร้อมทั้งเสนอความเห็นและ ข้อเสนอแนะต่อรัฐสภา</p>	<p>ประชาชนสามารถเสนอเรื่อง ร้องทุกข์ ที่เกิดจากการ ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือ ปฏิบัตินอกเหนืออำนาจหน้าที่ ตามกฎหมายของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วย ราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือราชการ ส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ได้รับความ เป็นธรรมจากหน่วยงานที่มี ความเป็นอิสระ และมีความ เป็นกลาง</p>

หมายเหตุ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พ.ศ. อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการการร่วมกันของรัฐสภา

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

ที่มา	องค์ประกอบ	วาระการดำรงตำแหน่ง	อำนาจหน้าที่	ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับ
<p>ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๒</p> <p>บัญญัติให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมาจากผู้มีความชำนาญและประสบการณ์ด้านการตรวจเงินแผ่นดิน</p> <p>การบัญชี การตรวจสอบภายใน การเงินการคลังและด้านอื่นๆ</p>	<p>ประธานกรรมการ</p> <p>๑ คน และกรรมการ</p> <p>อื่นอีก ๕ คน</p> <p>ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา</p>	<p>๖ ปี นับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งและดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว</p>	<p>อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินอันได้แก่ การวางนโยบาย การให้คำปรึกษา และคำแนะนำการเสนอแนะให้มีการแก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน การกำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีพิจารณาในเรื่องวินัยทางงบประมาณและการคลัง การกำหนดโทษปรับทางปกครอง การพิจารณาวินิจฉัยความผิดทางวินัยและงบประมาณ และการคลัง ในฐานะที่เป็นองค์กรสูงสุดและการพิจารณาเลือกผู้สมควรดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน</p>	<p>เป็นหลักประกันว่าการใช้จ่ายเงินของแผ่นดินเป็นไปอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ และสามารถที่จะถูกตรวจสอบจากองค์กรที่มีความเป็นอิสระ เพื่อป้องกันการทุจริต</p>

หมายเหตุ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. อยู่ระหว่างการรับรองของนายกรัฐมนตรี

องค์การอิสระตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

องค์การอิสระตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ถูกบัญญัติให้มีขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นการเพิ่มสิทธิเสรีภาพ และการมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชนให้ชัดเจนและกว้างขวางขึ้น และเป็นการจัดสรรอำนาจระหว่างรัฐกับประชาชน ให้เกิดความสมดุลมากยิ่งขึ้น เนื่องจากที่ผ่านมาเป็นการใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐเพียงฝ่ายเดียว ซึ่งอาจมีการใช้อำนาจโดยมิชอบเกิดขึ้นได้

ดังนั้น รัฐธรรมนูญจึงได้บัญญัติให้มีองค์กรอิสระขึ้นทำหน้าที่ดังกล่าว เพื่อให้มีผลคุ้มครองให้ใช้บังคับได้จริงในทางปฏิบัติ องค์กรอิสระดังกล่าวประกอบด้วย

๑. องค์กรอิสระทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และวิทยุโทรคมนาคม
๒. องค์กรอิสระด้านสิ่งแวดล้อม
๓. องค์กรอิสระคุ้มครองผู้บริโภค
๔. สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

องค์การอิสระตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

องค์กร	ที่มา	อำนาจหน้าที่	สถานภาพปัจจุบัน	ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับ
<p>องค์กรอิสระทำหน้าที่จัดสรรคดีความที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และวิทยุโทรคมนาคม</p>	<p>รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พหุศาสตร์กราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔๐</p>	<p>จัดสรรคดีความคดีและกำกับดูแลการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ กิจการโทรคมนาคม โดยคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนในระดับชาติ ระดับท้องถิ่น ทั้งในด้าน การศึกษาวัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์สาธารณะอื่น</p>	<p>กรมไปรษณีย์โทรเลข กระทรวงคมนาคม เป็นผู้รับผิดชอบด้านการจัดสรร และการดำเนินการเกี่ยวกับคดีความคดี วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ วิทยุโทรคมนาคม ได้ดำเนินการยก ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการสื่อสารแห่งชาติ พ.ศ. ซึ่งปัจจุบันอยู่ในขั้นตอน การพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา</p>	<p>มีการจัดสรรและการกำกับดูแลคดีความคดีสำหรับวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และวิทยุโทรคมนาคม อันเป็นทรัพยากรของชาติ ภายใต้การกำกับดูแลขององค์กรของรัฐที่เป็นอิสระ โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนเป็นหลัก อีกทั้ง การประกอบกิจการด้านคดีความคดีที่มีการเปิดการแข่งขันกันอย่างเสรี</p>
<p>องค์กรอิสระด้านสิ่งแวดล้อม</p>	<p>รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พหุศาสตร์กราช ๒๕๔๐ มาตรา ๕๖ ประกอบ ด้วยตัวบทองค์กร</p>	<p>ให้ความเห็นประกอบ ในการดำเนินโครงการ หรือ กิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่ออย่างรุนแรงต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม</p>	<p>อยู่ในระหว่างการพิจารณากร่างของกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม</p>	<p>เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชน ได้มีส่วนร่วมในการให้ความเห็นและการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนได้</p>

องค์กร	ที่มา	อำนาจหน้าที่	สถานภาพปัจจุบัน	ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับ
องค์กรอิสระคุ้มครองผู้บริโภค	<p>อิสระด้านสิ่งแวดล้อม ผู้แทนสถาบันอุดม ศึกษาที่จัดการศึกษา ด้านสิ่งแวดล้อม</p> <p>รัฐธรรมนูญแห่งราช อาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๕๗ เป็นองค์กฤษฎีกา ประกอบด้วยตัวแทน ผู้บริโภค</p>	<p>ให้ความเห็นในการตรา กฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการ กำหนดมาตรการ ต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค</p>	<p>สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี เป็นผู้รับผิดชอบ ดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติคุ้มครอง ผู้บริโภค พ.ศ. ปัจจุบันอยู่ในระหว่างการ ดำเนินการร่างกฎหมาย</p>	<p>มีตัวแทนเอกชนที่ทำงานเกี่ยว กับการคุ้มครองผู้บริโภคเข้า ร่วมในคณะกรรมการคุ้มครอง ผู้บริโภค ทำหน้าที่ให้ความ เห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ กำหนดมาตร การต่าง ๆ เพื่อคุ้มครอง ประโยชน์ให้แก่ประชาชน</p>
สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ	<p>รัฐธรรมนูญแห่งราช อาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๘๕</p>	<p>ให้คำปรึกษาและข้อเสนอ แนะต่อคณะรัฐมนตรีใน ปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับ เศรษฐกิจและสังคมให้ความ เห็นก่อนพิจารณาประกาศใช้</p>	<p>อยู่ระหว่างดำเนินการ โดยสำนักงานคณะ กรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ</p>	<p>การมีสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติเป็นการจัด ตั้งองค์กรขึ้นมาทำหน้าที่ให้ คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อ คณะรัฐมนตรีในปัญหาเกี่ยวกับ</p>

องค์กร	ที่มา	อำนาจหน้าที่	สถานภาพปัจจุบัน	ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับ
		<p>แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติและแผนอื่น ๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ อำนาจหน้าที่และการดำเนินการของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ</p>		<p>เศรษฐกิจและสังคม อีกทั้งยังต้องให้ความเห็นต่อแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนอื่น ก่อนที่คณะรัฐมนตรีประกาศใช้ ซึ่งเป็นการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนที่อาจได้รับผลกระทบโดยตรงจากการประกาศใช้แผนด้านเศรษฐกิจและสังคม หรือนโยบายอื่นของรัฐบาล</p>

กฎหมายที่ต้องจัดทำเพื่อบังคับใช้ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ *

กฎหมายที่ต้องจัดทำเพื่อรองรับหรือเพื่อบังคับใช้ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญมีทั้งประเภทที่ต้องจัดทำให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่รัฐธรรมนูญกำหนด และประเภทที่ไม่ได้กำหนดเวลาในการจัดทำไว้

ก. พระราชบัญญัติที่ต้องจัดทำให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่รัฐธรรมนูญกำหนด

๑. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ที่ต้องตราให้แล้วเสร็จภายใน ๒๔๐ วัน

นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ จำนวน ๓ ฉบับ

	ชื่อ	มาตรา ที่กำหนดเวลา	ขั้นตอนในปัจจุบัน
๑	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑	มาตรา ๓๒๓	ประกาศใช้เป็นกฎหมายในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๕ ตอนที่ ๓๕ ก. หน้า ๑-๒๔ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๑
๒	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๑	มาตรา ๓๒๓	ประกาศใช้เป็นกฎหมายในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๕ ตอนที่ ๓๕ ก. หน้า ๒๕-๓๘ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๑
๓	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑	มาตรา ๓๒๓	ประกาศใช้เป็นกฎหมายในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๕ ตอนที่ ๓๕ ก. หน้า ๓๙-๖๐ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๑

* ที่มา - ปริญญา เทวานฤมิตรกุล คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

- กองการประชุม สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สรุปผลงานของสภาผู้แทนราษฎร สมัยวิสามัญ (วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๔๑ - ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๔๑) สมัยสามัญนิติบัญญัติ (วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๔๑ ถึงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๔๑) ภาคพิเศษ หน้า ๑-๕

**๒. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ต้องตราให้แล้วเสร็จภายใน ๒ ปี นับแต่วันประกาศใช้
รัฐธรรมนูญ (ภายในวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๒) จำนวน ๕ ฉบับ**

	ชื่อ	มาตรา ที่กำหนดเวลา	ขั้นตอนในปัจจุบัน
๑	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พ.ศ.	มาตรา ๓๒๕ (๑)	อยู่ระหว่างรอการพิจารณาของ คณะกรรมการร่วมกันของ สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา
๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริต พ.ศ.	มาตรา ๓๒๕ (๒)	- มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอ ร่างแล้ว และอยู่ในระหว่างการรับรอง ของนายกรัฐมนตรี - ร่างของคณะรัฐมนตรี อยู่ระหว่าง การตรวจพิจารณาของสำนักงาน คณะกรรมการกฤษฎีกา
๓	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.	มาตรา ๓๒๕ (๓)	อยู่ระหว่างการพิจารณาของ คณะกรรมการวิสามัญ สภาผู้แทนราษฎร
๔	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ.	มาตรา ๓๒๕ (๔)	- มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอร่าง แล้วและอยู่ในระหว่างการรับรองของ นายกรัฐมนตรี - ร่างของคณะรัฐมนตรี อยู่ระหว่างการ ตรวจพิจารณาของสำนักงาน คณะกรรมการกฤษฎีกา
๕	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ.	มาตรา ๓๒๕ (๕)	ผ่านความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว (วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๑)

เรื่อง	มาตรา ที่กำหนดเวลา	ขั้นตอนในปัจจุบัน
<ul style="list-style-type: none"> - ร่างพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. - ร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่..) พ.ศ. - ร่างพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่..) พ.ศ. (คำสรรณนิยม) - ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. - ร่างพระราชบัญญัติรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. - ร่างพระราชบัญญัติการจัดระบบการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. - ร่างพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๒๑ พ.ศ. - ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา (ฉบับที่..) พ.ศ. - ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการนครพัทยา พ.ศ. 		<ul style="list-style-type: none"> อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการสามัญวุฒิสภา อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญสภาผู้แทนราษฎร อยู่ระหว่างการรับรองของนายกรัฐมนตรี อยู่ระหว่างการรับรองของนายกรัฐมนตรี อยู่ระหว่างการรับรองของนายกรัฐมนตรี อยู่ระหว่างการรับรองของนายกรัฐมนตรี บรรจุระเบียบวาระ รอการพิจารณาในวาระที่ ๑ ของสภาผู้แทนราษฎร อยู่ระหว่างการรับรองของนายกรัฐมนตรี อยู่ระหว่างการรับรองของนายกรัฐมนตรี

	เรื่อง	มาตรา ที่กำหนดเวลา	ขั้นตอนในปัจจุบัน
๗	<p>การกำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้พิพากษาศาลยุติธรรม ซึ่งจะมีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสเพื่อนั่งพิจารณาพิพากษาคดีในศาลชั้นต้น</p> <p>- ร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส พ.ศ.</p> <p>- ร่างพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่...) พ.ศ.</p>	มาตรา ๓๓๔ (๒)	<p>บรรจุระเบียบวาระ รอการพิจารณาในวาระที่ ๑ ของสภาผู้แทนราษฎร</p> <p>บรรจุระเบียบวาระ รอการพิจารณาในวาระที่ ๑ ของสภาผู้แทนราษฎร</p>
๘	<p>การจัดตั้งศาลปกครอง ตามมาตรา ๒๗๖</p> <p>- ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.</p> <p>- ร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวง กรม (ฉบับที่ ...) พ.ศ.</p> <p>- ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉบับที่ ...) พ.ศ.</p>	มาตรา ๓๓๔ (๓)	<p>อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญสภาผู้แทนราษฎร</p> <p>อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญสภาผู้แทนราษฎร</p> <p>อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญสภาผู้แทนราษฎร</p>
๙	<p>หลักเกณฑ์วิธีการ การตรวจสอบผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เข้าชื่อร้องขอจำนวน ๕๐,๐๐๐ คน ให้รัฐสภาพิจารณากฎหมาย</p> <p>ตามมาตรา ๑๗๐</p> <p>- ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ.</p>	มาตรา ๓๓๕ (๔)	<p>คณะกรรมการวิสามัญของสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเสร็จแล้ว</p> <p>รอการพิจารณาในวาระสองและสาม</p>
๑๐	<p>รัฐมนตรีต้องไม่เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท</p> <p>ตามมาตรา ๒๐๙</p>	มาตรา ๓๓๕ (๔)	<p>ยังไม่มีกรเสนอร่างกฎหมายเข้าสู่สภา (อยู่ระหว่างการยกร่างของกระทรวงการคลัง)</p>

	เรื่อง	มาตรา ที่กำหนดเวลา	ขั้นตอนในปัจจุบัน
๑๑	ผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้ง โดยตรงหรือจากความเห็นชอบของ สภาท้องถิ่น ตามมาตรา ๒๘๕ - ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิก สภาท้องถิ่น และคณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. - ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการลงคะแนน เสียงให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือ ผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งและ การเข้าชื่อเพื่อให้สภาท้องถิ่นพิจารณา ออกข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ.	มาตรา ๓๓๔ (๔)	บรรจุระเบียบวาระ รอการพิจารณา ในวาระที่ ๑ ของสภาผู้แทนราษฎร บรรจุระเบียบวาระ รอการพิจารณา ในวาระที่ ๑ ของสภาผู้แทนราษฎร
๑๒	องค์ประกอบคณะกรรมการส่วนท้องถิ่น ตามมาตรา ๒๘๘ วรรคสอง - ร่างพระราชบัญญัติระเบียบพนักงาน ส่วนท้องถิ่น พ.ศ.	มาตรา ๒๘๔ (๓)	อยู่ระหว่างการรับรองของนายกรัฐมนตรี

๔. กฎหมายที่ต้องตราให้แล้วเสร็จภายใน ๓ ปี นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ
(ภายในวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๓) จำนวน ๒ เรื่อง

	เรื่อง	มาตรา ที่กำหนดเวลา	ขั้นตอนในปัจจุบัน
๑	คลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการ โทรคมนาคม ตามมาตรา ๔๐	มาตรา ๓๓๕ (๒)	ยังไม่มีกรเสนอร่างกฎหมายเข้าสู่สภา (อยู่ระหว่างการยกร่างของคณะกรรมการ กฤษฎีกา)
๒	การเลือกตั้งกรรมการตุลาการ ตามมาตรา ๓๑๘	มาตรา ๓๓๕ (๕)	ยังไม่มีกรเสนอร่างกฎหมายเข้าสู่สภา (อยู่ระหว่างการยกร่างของกระทรวง ยุติธรรม)

๕. กฎหมายที่ต้องตราให้แล้วเสร็จภายใน ๕ ปี นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ

(ภายในวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๕) จำนวน ๓ เรื่อง

	เรื่อง	มาตรา ที่กำหนดเวลา	ขั้นตอนในปัจจุบัน
๑	การศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๒ ปี ตาม มาตรา ๔๓ - ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.	มาตรา ๓๓๕ (๓)	อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะ- กรรมาธิการวิสามัญสภาผู้แทนราษฎร
๒	การนั่งพิจารณาคดีของศาล การจ่าย สำนวนคดี และการโยกย้ายโดยไม่ได้รับ ความยินยอมตามมาตรา ๒๓๖ และ ๒๔๕	มาตรา ๓๓๕ (๕)	ยังไม่มีกรเสนอร่างกฎหมายเข้าสู่สภา (อยู่ระหว่างการยกร่างของกระทรวง ยุติธรรม)
๓	การจับกุมและคุมขังในคดีอาญา ตาม มาตรา ๒๓๗	มาตรา ๓๓๕ (๖)	ยังไม่มีกรเสนอร่างกฎหมายเข้าสู่สภา (อยู่ระหว่างการยกร่างของกระทรวง ยุติธรรม)

**๖. กฎหมายที่ต้องจัดทำเพื่อรองรับสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญที่ไม่ได้มีการกำหนดระยะเวลาใน
การจัดทำไว้ จำนวน ๑๒ เรื่อง**

	เรื่อง	มาตรา
๑	สิทธิชุมชนท้องถิ่น ในการอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม และการมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์ จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน	มาตรา ๔๖
๒	สิทธิในการรับบริการทางสาธารณสุข ความเสมอภาคในการรับบริการทางสาธารณสุขที่ได้ มาตรฐาน และผู้ยากไร้มีสิทธิได้รับการบริการจากสถานบริการสาธารณสุขของรัฐ โดยไม่ เสียค่าใช้จ่าย	มาตรา ๕๒
๓	สิทธิเด็กและเยาวชนที่ไม่มีผู้ดูแล ในการที่จะได้รับการเลี้ยงดูและการศึกษาอบรมจากรัฐ	มาตรา ๕๓ วรรคสอง
๔	สิทธิผู้มีอายุเกิน ๖๐ ปีและไม่มีรายได้เพียงพอแก่การดำรงชีพ ในการที่จะได้รับ ความช่วยเหลือจากรัฐ	มาตรา ๕๔

	เรื่อง	มาตรา
๕	สิทธิผู้พิการหรือทุพพลภาพ ในการที่จะได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ	มาตรา ๕๕
๖	- สิทธิมีส่วนร่วมกับรัฐหรือชุมชน ในการบำรุงรักษา และการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และสิทธิในการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อไม่ให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ และคุณภาพชีวิต	มาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง
	- โครงการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ต้องมีการศึกษาและประเมินผลกระทบ [*] โดยให้องค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมให้มีความเห็นประกอบ	มาตรา ๕๖ วรรคสอง
๗	สิทธิผู้บริโภค และการให้มีองค์การอิสระของผู้บริโภค	มาตรา ๕๗
๘	สิทธิในข้อมูลข่าวสาร ^๒	มาตรา ๕๘
๙	สิทธิประชาชนพิจารณา ^๓ สิทธิที่จะได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผล และสิทธิแสดงความคิดเห็นก่อนการอนุญาตหรือการดำเนิน โครงการที่อาจมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมคุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียอื่นใดที่เกี่ยวกับคนหรือชุมชนท้องถิ่น	มาตรา ๕๙
๑๐	สิทธิมีส่วนร่วม ในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการปฏิบัติราชการทางปกครอง อันมีหรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพ	มาตรา ๖๐
๑๑	สิทธิเสนอเรื่องราวร้องทุกข์ และได้รับแจ้งผลการพิจารณาภายในเวลาอันควร ^๔	มาตรา ๖๑
๑๒	สิทธิฟ้องหน่วยราชการหรือองค์กรของรัฐ ที่เป็นนิติบุคคลให้รับผิดชอบ เนื่องจากกระทำหรือละเว้นการกระทำ	มาตรา ๖๒

* ถึงแม้ในเรื่องนี้จะได้มีการบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ แต่จะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขหรือตรากฎหมายขึ้นใหม่

^๒ สิทธินี้มีกฎหมายรองรับแล้วคือพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

^๓ ปัจจุบันยังไม่มียกกฎหมายรองรับ มีแต่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นโดยวิธีประชาชน พ.ศ. ๒๕๓๔

^๔ ปัจจุบันถึงแม้ว่าประชาชนสามารถร้องทุกข์ได้ที่สำนักงานรับเรื่องราวร้องทุกข์ที่ทำเนียบรัฐบาลและที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งควรจะได้มีการปรับปรุงแก้ไขหรือตรากฎหมายขึ้นใหม่ เพื่อปฏิรูประบบการรับเรื่องราวร้องทุกข์ให้แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ได้ดียิ่งขึ้น

รัฐธรรมนูญใหม่ ประชาชนได้อะไรในหนึ่งปี

นับจากการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ จวบจนปัจจุบันเป็นระยะเวลาว่าหนึ่งปี การสานต่อเจตนารมณ์ตามรัฐธรรมนูญ ได้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญนำไปสู่การปฏิรูปทางการเมืองให้เป็นรูปธรรมเด่นชัดยิ่งขึ้น องค์กรทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญหลายองค์กรได้จัดตั้งขึ้นเสร็จสิ้น เพื่อรองรับภาระกิจตามอำนาจหน้าที่ หลายองค์กรอยู่ระหว่างดำเนินการจัดตั้งตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

ประการสำคัญ พระราชบัญญัติและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหลายฉบับได้ผ่านการพิจารณาจากรัฐสภาและประกาศใช้บังคับแล้ว เช่น พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นต้น

ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของรัฐสภา เช่น ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. เป็นต้น

ส่วนร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ที่อยู่ระหว่างพิจารณาขอร่างหรืออยู่ระหว่างการรับรองของนายกรัฐมนตรี เช่น ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. เป็นต้น

พระราชบัญญัติหรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ถือเป็นกลไกสำคัญในการผลักดันให้ก่อเกิดการปฏิรูปทางการเมือง เพราะส่วนหนึ่งทำให้มีองค์กรตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ส่วนหนึ่งทำให้มีองค์กรถ่วงดุลอำนาจระหว่างกัน เพื่อป้องกันไม่ให้องค์กรใดองค์กรหนึ่งใช้อำนาจเกินขอบเขตอันจะก่อความสูญเสียต่อประเทศชาติได้ และส่วนหนึ่งเป็นองค์กรอิสระเพื่อคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพและผลประโยชน์ของประชาชน

ผลจากการดำเนินการด้านต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา เป้าหมายสูงสุดตาม
เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ก็เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ และการมีส่วนร่วมของประชาชน
โดยมีกฎหมาย และองค์กรทางการเมืองเป็นกลไกสำคัญ

แต่เหนือสิ่งอื่นใด การจะให้สัมฤทธิ์ผลตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญจะเกิดขึ้นมิได้
หากปราศจากความร่วมมือร่วมใจจากประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

คณะกรรมการจัดแสดงนิทรรศการเนื่องในวันรัฐธรรมนูญ

ประจำปี ๒๕๔๑

๑. นางอุสาขม สาณะเสน พันธุ์คำ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๒. นายทวี พวงทะวาย	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๓. นางบุญรักษา ชมชื่น	ประธานคณะกรรมการ
๔. นางเพียงฤทัย โชติทัตต์	รองประธานคณะกรรมการ
๕. นางจิราวรรณ ชัยพานิช	กรรมการ
๖. นางสาวเขาวนิจ สุนนานนท์	กรรมการ
๗. นางสาวดวงรัตน์ เล้าหัดถพงษ์ภูริ	กรรมการ
๘. นางสาวอารยะหญิง ศรีณพฤติ	กรรมการ
๙. นายพิศณุ พลพีชน์	กรรมการ
๑๐. นายนิพัทธ์ สระฉันทพงษ์	กรรมการ
๑๑. นางสาวดวงจิตร์ ก่อเจริญวัฒน์	กรรมการ
๑๒. นายณรงค์ ศรีนาค	กรรมการ
๑๓. นายสุเทพ เอี่ยมคง	กรรมการ
๑๔. นางสาวพุทธชาติ แสงอรุณ	กรรมการ
๑๕. นางสาวนวรรตน์ นพคุณ	กรรมการ
๑๖. นางสาวสุภัทร เจริญรัตน์	กรรมการ
๑๗. นางสาวอุบล ศิลป์สาย	กรรมการ
๑๘. นายชงกา สุวรรณมณี	กรรมการ
๑๙. นายฉฐพร วรปัญญาตระกูล	กรรมการ
๒๐. นางสาวอรวรรณ พลชนะ	กรรมการ
๒๑. นางสาววงศ์เดือน พุกชาญคำ	กรรมการ
๒๒. นางสาวอังฉรา ขุมเหล็ก	กรรมการ
๒๓. นางสาวจันทร์ นาคทับทิม	กรรมการ
๒๔. นางสาวอุไร ธรรมเพชร	กรรมการ
๒๕. นางสาวพรพิมล ศิลป์กันต์	กรรมการ
๒๖. นางพนาพร พร้อมเจริญ	กรรมการ
๒๗. นางบังอร สันติปริษาจิตต์	กรรมการ
๒๘. นางสาวสุนันทา โชติกรณ์	กรรมการ
๒๙. นายสุปรีชา ชัยชาญ	กรรมการและเลขานุการ
๓๐. นางสาวสุรีย์ ขวัญบัว	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

